

МОСКОВІЯ: РЕЖИМ ВНУТРІШНЬОЇ ОКУПАЦІЇ

Потужний опір українського народу окупанту, що привів до знищення тисяч московських орків, а також стрімке падіння економіки РФ під ударами західних санкцій, викликали у деякого сподівання на можливість швидкого повстання проти путінської влади чи на переворот. Однак такі сподівання не враховують ні суті московського режиму, ні специфіки вирішення російської проблеми: заради нашої та світової безпеки потрібна не просто заміна людей влади в Московії (неоєвразійця Путіна на, скажімо, лібералістичного Іншопутіна), а зміна системи влади. Коротко розглянемо її характерні риси.

Політична філософія вчить, що державний устрій, за способом розпоряджатися владою, ділиться на два типи. Іммануїл Кант називав їх республіканським (де панує принцип свободи членів суспільства) і деспотичним (де влада поневолює власне суспільство). В іншій термінології, йдеться про держави національні чи націоналістичні (із системами націократії, влади нації, влади, за Тарасом Шевченком, «братерської», «без холопа і без пана») та імперіалістичні (із системами явної чи прихованої імперіократії).

Власне, Московія-Росія є типовим прикладом держави-імперії, де до зовнішнього імперіалізму – бажання поневолити світ довкола себе, додається імперіалізм внутрішній – систематичне поневолення владною верхівкою власного народу, перетворення його на рабів. Це проявляється не лише у відсутності елементарних громадянських прав і свобод (на життя, справедливість, добробут, вільне мислення), а й у прискореному вимиранні етнічних росіян, втягуванні їх у несправедливі війни, кардинальному соціально-економічному розшаруванні, духовній та матеріальній деградації тощо. Цей московський політичний режим, що є найвищим ступенем деспотії, точно окреслив Василь Іванишин як «режим внутрішньої окупації» (схоже до Північної Кореї чи Білорусі). Класичне витлумачення цієї системи дав Т.Шевченко в поемах «Сон» і «Саул» та Міхаїл Лермонтов у своєму посланні: «Прощай, немитая Расія, / Страна рабов, страна господ, / I ви, мудрі голубиє, / I ти, ім преданий народ».

Як влаштована ця система і чому вона століттями функціонує? По-перше, владна верхівка там постійно відповідає імперській суті держави: у Московії при владі перебувають носії не російської національної ідеї, а – ідеї імперської. Інші – витісняються, маргіналізуються або знищуються. Водночас, етнічна приналежність правлячого класу, «гаспод», не має значення, основне – поневолювальний світогляд і вірність системі, «імперативу імперії» (Л.Костенко). Тому серед творців московського «третього Риму» так багато татар, українців, німців, євреїв, грузинів та ін.

По-друге, за століття витворилася доволі чітка структура тиранічної влади. Вона бере початок від монгольського завоювання північно-східних земель України-Русі в XIII ст., на основі яких згодом постала Московія як улус Золотої Орди (залежність тривала до 1480 р.). Це зауважив ще російський філософ Пьотр Чаадаєв, котрий окреслював етапи постання Росії як «дике варварство», «грубий забобон» і монгольське «іноземне володарювання», дух котрого – «злочини» і «рабство» – «успадкувала» подальша влада. Додамо, йдеться про владу і князівську, і царську, і комуністичну, і пострадянську, «демократич-

ну». Структура цієї влади наступна: 1) деспот (князь, цар, генсек, президент), котрий спирається на 2) олігархат (дворяни, комуністична партія, крупні бізнесмени, генерали і чиновники) та 3) репресивний апарат (опричники, жандарми, таємна поліція, ЧК, НКВД, КГБ, ФСБ, росгвардія та ін.). Путіна, наприклад, обрав у 1999 р. новим деспотом тодішній олігархат, замість хворого Бориса Єльцина, серед новітніх «опричників» – ФСБ.

По-третє, підтримку імперіократії забезпечують вірні «раби» (більшість населення) – просякнуті імперською ідеєю народ, його інтелектуальний та релігійний провід (інтелігенція і церковники) та пропаганда (через ЗМІ, твори мистецтва, Церкву, соцмережі та ін.). Свою справжню – садистську, кацапську, дикунську – суть ці «христолобовиви» варвари добре показали в Україні: масові убивства мирних жителів, грабунки, гвалтування, знущання над беззбройними та ін. Попри всі жертви й зубожіння, репресії й голод, більшість суспільства завжди підтримуватиме ту владу, котра забезпечуватиме найосновніше для раба-московита – імперську «велич» Росії.

Власне, тут і з'являється шанс на повалення режиму. Історичний досвід показує, що вдалі (як у 1917) чи напіввдалі (як у 1905) спроби зруйнувати устрій були тоді, коли діяли три фактори: 1) владний режим був ослаблений та розколений, наприклад, через поразки на фронті, 2) народ починав співчувати революційному антивладному рухові, активно підтримуваному 3) закордонними чинниками (наприклад, під час лютневої революції 1917 р. було розчарування змученого війною народу та еліти царем і його оточенням та підтримка революціонерів з боку Антанті).

Повалити режим Путіна – завдання непросте, але досяжне. Зростає розчарування тираном з боку олігархату, репресивних структур, армії та населення. Відкривається можливість і для вдалого народного повстання, і для перевороту у верхах (як це було з усуненням низки царів чи генсеків). Однак така зміна влади – усунення Путіна – не гарантує зміни (можливо, лише тимчасове послаблення) імперської системи влади. Тому потрібен (передусім самим росіянам) не переворот, і не соціальна, а внутрішня національна революція в РФ. Саме така революція здатна не просто змінити одну імперську модель влади іншою (як це сталася в часи Петра I, Леніна чи Єльцина), а знищити імперський режим внутрішньої окупації взагалі. Правда, для цього новій московській еліті й народу треба буде відмовитися від людиноненавистницької великодержавної ідеології та здійснити перетворення Росії з держави-імперії, деспотії, Мордору, держави-концтабору, на державу-націю, кантівську республіку (як це, щоправда, під зовнішнім тиском, зробила після Другої світової Японія). І вперше зажити за принципами власної національної ідеї, своєї націократії – без лермонтовських рабів і панів, без чаадаєвського «непоручного дикунства». У москвитів є вибір: кардинально змінитися самим, створивши вперше в історії власну національну державу або, подібно до всіх попередніх імперій, канути в небуття, як літописні обри разом зі своїм псевдоримом.

Петро ІВАНИШИН,
доктор філологічних наук, професор